

YABANCI DİL OLARAK RUSÇANIN ÖĞRETİMİ VE ÖĞRENİMİNDE DİJİTAL ARAÇLARIN KULLANIMI

THE USE OF DIGITAL TOOLS IN TEACHING AND LEARNING RUSSIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Leyla Dalkılıç

Assoc. Prof, Ankara University, Faculty of Languages, History-Geography, Department of Russian Language and Literature, Ankara, Turkey
ORCID: 0000-0001-8801-6792

Anjelika Eda Erdem

Ankara University, Faculty of Languages, History-Geography, Department of Russian Language and Literature, Ankara, Turkey
ORCID: 0009-0004-1721-0677

Sorumlu yazar/ Corresponding author:
Leyla Dalkılıç,
Ankara University, Faculty of Languages, History-Geography, Department of Russian Language and Literature, Ankara, Turkey
Email: lcdalkilic@ankara.edu.tr

Anjelika Eda Erdem
Ankara University, Faculty of Languages, History-Geography, Department of Russian Language and Literature, Ankara, Turkey
Email: anjelika.eda@gmail.com

Geliş Tarihi/Submitted:
20.06.2023

Kabul Tarihi/Accepted:
17.09.2023

Anahtar Kelimeler:

Çevrimiçi eğitim, Dijital öğrenim araçları, Yabancı dil olarak Rusça

Keywords:

Online education, Digital learning tools, Russian as a foreign language

Kaynak gösterme/Citation:

Dalkılıç, L., Erdem, A. E (2023). "Yabancı Dil Olarak Rusçanın Öğretimi ve Öğreniminde Dijital Araçların Kullanımı". *World Language Studies (WLS)*, 3 (1): 93-117

Öz

Günümüzde yabancı dil eğitimi değişen dünya ile birlikte yeniden oluşmaktadır. Sadece eğitimin şekli değil hem öğretim yolları hem de kullanılan kaynaklar çeşitlenmektedir. Son dönemlerde çevrimiçi eğitimin yaygınlaşmasıyla birlikte bu çeşitlilik en çok yabancı dil eğitimindeki dijital araçlarda kendini göstermektedir. Türkiye’de yabancı dil olarak öğrenilen dillerin başında gelen Rusça için kullanılabilecek çok sayıda dijital kaynak bulunmaktadır. Rusya’da ders müfredatıyla uyumlu bir şekilde hazırlanan dijital araçlar hem çevrimiçi derslerde hem de bireysel çalışmalarda uygulanabilecek dijital araç ve çoklu medya kaynaklarını içermektedir. Bu dijital araçlar öğretmenlere ve aynı zamanda öğrencilere yardımcı olabileceği gibi dil öğrenimini daha canlı ve eğlenceli hale getirmektedir. Öğrenci ve öğretmenler için çevrimiçi eğitim alanında başvurabilecekleri bir katalog niteliğindeki bu çalışmada yabancı dil olarak Rusçanın öğretimi ve öğrenimi çerçevesinde öğretmenlerin, öğrencilerin ve çocukları ile birlikte çalışmak isteyen ebeveynlerin de yararlanabilecekleri eğitsel dijital araçlar, çoklu medya kaynakları ve ders oluşturmada kullanılan dijital araçlar tek bir elde toplanarak sunulmaktadır. Bu çevrimiçi imkânlarla Türkiye’de Rusça öğretimi ve öğrenimi için dijital araçların kullanımının yaygınlaştırılması ve tanıtılması amaçlanmaktadır. Böylelikle Rus dilinin eğitimi ile ilgili en güncel kaynakları tek bir elde toplamayı hedefleyen bu çalışma geniş kitlelere ulaşacak olmasının yanı sıra Türkçenin yabancı dil öğretiminde oluşturulan veya oluşturulacak olan dijital araçlara bir öneri mahiyeti taşıyabilmesi açısından da ayrıca fayda sağlayacaktır.

Abstract

Today, foreign language education is reconstructed with the changing world. Not only the form of education, but also the ways of teaching and the resources used are diversifying. With the recent proliferation of online education, this diversity is most evident in digital tools in foreign language education. There are many digital resources that can be used for Russian, which is one of the languages learned as a foreign language in Türkiye. In Russia, the digital tools, which are aligned with the Russian curriculum, include digital tools and multimedia resources that can be used both in online classes and for individual study. These digital tools can help teachers as well as students, making language learning more lively and fun. In this catalog-like study, which students and teachers can recourse to online education, educational digital tools, multimedia resources and digital tools used in creating lessons, in the framework of the teaching and learning of Russian as a foreign language, are collected and presented under a single roof. The aim of the study is to promote and popularise the use of digital tools for teaching and learning Russian in Turkey. Thus, this study, which also aims to collect the most up-to-date sources on Russian language education in a single hand, in addition to the fact that it will reach a wide audience, it will also be beneficial in terms of being a suggestion for the digital tools created or to be created in the teaching of Turkish as a foreign language.

1. GİRİŞ

Türkiye’de eğitimin çevrimiçi olarak gerçekleştirilmesi, Covid-19 pandemi dönemi ile ülkede yaşanan doğal afetler sonucu daha yaygın hale gelerek son beş senede çok hızlı bir gelişim ve değişim göstermiştir. Daha önce uzaktan eğitim, çevrimiçi kurslar, online dersler şeklinde internet ortamında gerçekleştirilen eğitim-öğretim faaliyetleri; bilgisayar teknolojilerinin gelişmesi ve dijital kaynak ve araçların çoğalması ile birlikte mekâna ve zamana bağlı olmaksızın daha kullanışlı, yenilikçi bir sistem haline gelmiştir. Dijital ortamda eğitim eş zamanlı (senkron) ve eş zamansız (asenkron) olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilir. Senkron eğitim, önceden belirlenmiş saatte öğretici ve öğrencilerin çevrimiçi konferansa veya sanal sınıflara bağlanması, ders sırasında hem ders materyallerinin yansıtılması hem de konuşma, soru sorma imkânı ile eş zamanlı etkileşimde bulunarak gerçekleştirilir. Böylelikle kısmi olarak geleneksel eğitim ile benzerliklere sahiptir (Gökçe, 2008, s. 2). Asenkron eğitim ise tamamen öğrencinin sorumluluk ve motivasyonuna bağlı olarak dilenen zamanda internet ortamında kayıt altına alınmış halde hazır bulunan öğrenme materyallerine erişim sağlanmasıyla gerçekleştirilmektedir.

Eğitimde meydana gelen her değişim ve gelişme diğer tüm alanlarda olduğu gibi dil öğretimini de etkilemektedir. XXI. yüzyılda sahip olmaları gereken alan uzmanlığı, bilgi ve becerilerinin yanında öğretmenlerden bilgi, iletişim ve teknoloji (BIT) okuryazarlığına da hâkim olmaları beklenmektedir. Aynı bilgi ve yeniliklere açık olma öğrencilerden de beklenen bir gerçektir. Bu tür bir eğitim çeşidinin bilhassa dil eğitiminde avantajları olabileceği gibi dezavantajları da olabilmektedir. Kantarın iki ağırlığını eşit olarak bilip farkında olmak eğitim sürecinde olası olumsuzlukların önüne geçebilir. Bu çalışmada yabancı dil olarak Rusçanın öğretimi ve öğrenimi temel alınarak süreçte kullanılacak araçların incelenmesi amaçlanmaktadır. Rus dili çevrimiçi eğitim alanında başvurulabilecek materyallerin, inceleme çerçevesinde bir araya toplanarak tek elde sunulması da ayrıca hedeflenmektedir. Bu bakımdan Rusya Federasyonu’nda yaygın olarak kullanılan ve ders müfredatlarına da entegre edilen en güncel uygulamalar ile hem çevirim içi derslerde hem de bireysel çalışmalarda kullanılacak dijital araçlara ve çoklu medya kaynaklarına ver verilmiştir. Bununla birlikte ders oluşturmada öğretmenler için etkili ve faydalı olabilecek etkinlik ve oyun oluşturma konusunda destekleyici dijital araçlar sunulmaktadır. Çalışmada ayrıca internet kaynaklarının etkileşimli ve kişiselleştirilmiş öğretim özellikleri sunularak dil öğreniminin daha canlı ve eğlenceli hale getirilebileceği gösterilmektedir. Böylece görsellerle desteklenen ders örnekleri ile dijital

kaynakların kullanımının pedagojik ilkelere dayandırılarak öğrencilerin özel ihtiyaç ve yeteneklerine göre uyarlanması gerekliliği de ortaya konmaktadır.

2. DİJİTAL ORTAMDA EĞİTİME GENEL BAKIŞ

Hızla değişen çağda dijital eğitimin avantajlarını ve dezavantajlarını bilmek çevrimiçi ortamda verilen derslerin işleniş şekline, öğrencilerin derse olan ilgi ve motivasyonunun artmasına olumlu katkıda bulunmaktadır.

Dijital eğitimin önce avantajlarına bakacak olursak birinci sırada ulaşılabilirlik olduğunu söylemek mümkündür. Ulaşılabilirlik, dünyanın herhangi bir yerinden herhangi bir bireyin veya bir grup insanın bu ortamlardaki derslere ulaşabilme imkânına işaret etmektedir. Sağlık nedenlerinden ötürü evde bulunan veya engelli bireylere eğitimi kolayca ulaştırarak eğitim fırsatı sunması da ayrıca önemlidir. Ulaşılabilirliğin bir sonucu olarak erişilebilirlik de farklı üniversitelerin ortak paylaşımına açtığı kurslara, bilgilere kolay erişme ve çeşitli kurslardan faydalanıp dersleri tamamlama imkânı sağlamaktadır. Bu tür bir eğitim formatının çok geniş kitlelere ulaşabilmesinin yanı sıra öğrencilere esneklik sunması dijital eğitimi cazip kılan bir başka etmendir. Esneklik, öğrenciye uygun bir zamanda, uygun bir yerde ve hızda çalışma imkânı sağlar. Kayıt altına alınan ya da video kaydı bulunan derslerden istenen saatte ve mekânda faydalanılabilir. Öğrenci kendi öğrenme hızında ilerler, internet ortamında hazır bulunan kaynaklara kolaylıkla erişebilir. Çalışanlar ve ikinci bir üniversite okuyanlar ise uzaktan da olsa ikinci bir eğitim alarak ilgi duydukları alanda iş ve okul saatleri dışında kendilerini geliştirme imkânını yakalamış olurlar (Babanina, 2008, s. 21). Ulaşılabilirlik, erişilebilirlik ve esnekliğin yanı sıra dijital ortamda eğitim, öğrenciye ve öğretmene çeşitlilik ve çoklu kullanım imkânı sağlar. Çeşitlilik ile hem öğrenme yöntemleri hem de öğrenme koşulları açısından geniş bir materyal ve konu seçimi sunulduğu gibi ilgi duyulan, öğrenilmek istenen her alanda eğitim seçme imkânı doğmaktadır. Çoklu kullanım ise öğrencinin veya öğretmenin herhangi bir derse veya kursa erişim olduğu sürece kursu tekrar almasını veya dinlemesini sözlü ve görsel kaynaklardan yararlanabilmesini kapsar. Son olarak çevrimiçi eğitimin yüz yüze eğitimden daha avantajlı sayılabileceği özellikleri arasında eğitimin ekonomik ve yenilenebilir olması gelmektedir (Sütçü ve Gogunokova, 2021, s. 141). Çevrimiçi eğitim, eğitim için başka şehirlere gidemeyen, barınma, ulaşım, materyal ve ders kitapları edinme gibi imkânı olmayan öğrenciler açısından masrafları azaltma adına iyi bir alternatif olmaktadır. Bununla birlikte teknolojinin devamlı olarak gelişmesi, yeni kaynakların üretilmesi elde var olan kaynakların kolayca yenilenip ders/kurs içeriklerinin değiştirilmesi veya zenginleştirilmesi çevrimiçi eğitimin yenilenebilir olmasında rol oynar.

Avantajları olduğu kadar dezavantajları bulunan çevrimiçi eğitimin en büyük sorunu bağlantı ve internete erişim sorunudur. Bazı ülkelerde internete erişimin olmaması veya kısıtlı olması çevrimiçi eğitimden faydalanmayı zorlaştırır. Ders esnasında yaşanan internet bağlantısı sorunu ders gidişatını olumsuz etkilemektedir (Babanina, 2008, s. 22). Özellikle Türkiye için konuşacak olursak internet altyapısının iyi olmadığı veya yavaş olduğu yerlerde hem öğretmen hem de öğrenci çevrimiçi eğitimden olumsuz etkilenmektedir. Kamera ve mikrofon kullanımı ile materyal paylaşım seçenekleri internet kotasını zorladığından bağlantılarda kopmalar, ses kesilmeleri meydana gelebilmektedir. Bu durumun önüne geçebilmek için de öğretmen kendi kamerasını açmaktan feragat edebildiği gibi diğer öğrencilerin de kameralarını açmamalarını isteyebilir. Bu durum öğrencinin sadece dersi görsel olarak görebilmesi, anlatıcının sesini duyabilmesi ve kayıt altına alınan dersin ses kalitesinin bozulmaması için tercih edilmektedir. Görsel olarak birbirini göremeyen öğrenciler ile öğretmen, yüz yüze eğitimde sağlayabildiği göz temasını ve gözlem yoluyla kontrol mekanizmasını kaybedebilmektedir. Bu bakımdan öğretmen, öğrencinin anlama düzeyinden çok dersi sağlıklı işlenmesine odaklanmaktadır. Bu ise öğretmenin dersi ve öğrencileri kontrol etme zorluğu yaşamasına neden olmaktadır. Öğretmenin yüz yüze sınıfta sağladığı kontrol zayıflar; ses, bakış, jest veya mimik gibi faktörlerle sağlanan kontrol biçimlerinin çeşitlilikleri de azalır.

Bağlantı ve internet sorunlarıyla ilintili bir diğer sorun da teknik zorluklardır (Sütçü ve Gogunkova 2021, s. 145). Teknik zorluklar, öğretmen ve öğrencinin kurulan sistem çerçevesinde sanal sınıftaki kullanım özelliklerine hâkim olamamasından kaynaklanır. Çevrimiçi eğitimin başarısı bilgisayar teknolojisine hâkim olma, interneti bilinçli bir şekilde kullanma ve teknik sorunlarla başa çıkma becerisine bağlıdır. Online sistemlere aşina olmayan öğretmen ve öğrenciler için teknik zorluklar derste aksamalara neden olmaktadır veya sunulmak istenen materyalin etkili bir biçimde aktarılmasına engel teşkil etmektedir.

Öğrenci odaklı sorunlara bakacak olursak öğrencilerin sosyal izolasyonu, sözlü olan ve olmayan etkileşimin kısıtlı olması veya hiç olmaması, entelektüel ve duygusal iletişim becerilerinin kaybına neden olabilmektedir. Yüz yüze eğitimde sosyalleşme ihtiyacını giderebilen öğrenciler çevrimiçi eğitimde bağlantı, internete erişim sorunu ve teknik zorluklar gibi nedenlerden kaynaklı olarak etkileşim eksikliğini daha fazla hissetmektedirler. Bu da sağlıklı bireylerin gelişmesinde önemli bir engel olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenci-öğretmen ve öğrenciler ile diğer öğrenciler arasında iletişim eksikliği iki yönlü olarak hem öğretilmekte hem de öğrencide pasif tüketiciliği tetikleyebilir. Öğretmen öğrencilerle etkileşime giremediği için pasif konumda sadece dersini anlatmaya odaklanırken öğrenci de sadece pasif

dinleyici konumuna düşebilmektedir. Bununla birlikte pasif tüketicilik öğrenciyi tembelliğe sürükleyebileceği gibi çevrimiçi kaynakların ve hazır bilgilerin çokluğu, öğrencileri araştırma eğiliminden uzaklaştırarak pasif tüketiciler haline dönüştürebilir (Babanina, 2008, s. 23). Bu durum bilhassa kendi kendine çalışma alışkanlığı olmayan ve bu yeteneğini geliştirememiş bireyler için odaklanma ve planlama sorunlarını da beraberinde getirebilir. Odaklanma sorunu çevrimiçi eğitimde ders esnasında da kendini gösterebilmektedir. Kameraların çalışmadığı, bağlantı sorunu olan derslerde öğrenciler ders dinlemede, öğretmenler ise ders anlatımında odaklanma sorunu yaşayabilmektedirler.

Yukarıda çevrimiçi eğitim için sayılan avantajlar ve dezavantajlar aşağıdaki tabloda şu şekilde sıralanabilir:

Avantajlar	Dezavantajlar
- Ulaşılabilirlik, Erişilebilirlik	- Bağlantı ve internete erişim sorunu
- Esneklik	- Teknik zorluklar
- Çeşitlilik	- Kontrol etme zorluğu
- Çoklu kullanım	- Odaklanma ve planlama zorluğu
- Ekonomik kolaylık	- Etkileşim eksikliği
- Yenilenebilir olması	- Pasif tüketicilik

Tablo 1.

3. YABANCI DİL OLARAK RUSÇA İÇİN DİJİTAL ÖĞRENME ARAÇLARI

Dijital öğrenme araçları, çevrimiçi kurs, dijital ders kitabı, web siteleri, medya kaynakları, online oyunlar gibi yenilikçi dil eğitim araçlarından oluşur. Türkiye’de yabancı dil olarak Rusçayı temel alıp bu alan üzerinde duracak olursak Rusça öğretimi ve öğrenimi sırasında kullanılacak çok sayıda yararlı, muhtelif dijital araç, kaynak ve site bulunmaktadır.

Türkiye’de Rusçayı yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlere yönelik olarak farklı seviyelere hitap eden, kişisel becerilerin geliştirilmesine destek olan ve farklı yaş gruplarına bağlı olarak uygunluk ve değişkenlik gösterebilen çevrimiçi olarak başvurulabilecek kurum ve imkân bir hayli fazladır. Bunlar;

- TÖMER, OYDEM gibi dil merkezlerin ve okulların sunduğu Rusça online kurslar;
- Rus dili ve kültür merkezi RUSMER tarafından düzenlenen çevrimiçi Rusça kurslar;
- Ankara Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı Uzaktan Öğretim Lisans Programı ile 4 yıllık eğitim süresi sonucunda diploma sahibi olma imkânı;

- Edx ve Coursera öğrenme platformlarının sunduğu Rusça dil kursları;
- İnternette açık erişimde olan ve Türkçe hazırlanan kaynaklar ve siteler;
- Rusça çevrimiçi özel ders almak.

Bunlara ek olarak az bilinen ancak Rusça öğreniminde etkili ve faydalı olabilecek diğer kaynaklar ise Rusya'daki üniversite ve dil enstitüleri tarafından projelendirilerek oluşturulan dijital araçlardır. Çalışma çerçevesinde bu kaynaklar sırasıyla tanıtılarak sunulacaktır.

1. Puşkin Devlet Rus Dili Enstitüsü “Rus Dilinde Eğitim”² Projesi. Bu projenin oluşturulmasındaki temel amaç Rusçanın yabancı dil olarak öğretilmesi, Rus dilinin yaygınlaştırılması ve Rusça eğitimin dünyada ulaşılabilir olmasıdır. Proje dili bireysel veya yetkili bir uzman rehberliğinde öğrenme, Rusça dilbilgisi alanında bir sınavdan geçme ve seviye onaylayan bir sertifika alma, Rusça açık çevrimiçi kurslarda çeşitli konularda bilgi edinme, Rus dilinin incelenmesi, tanıtılması ve korunması alanında yapılan projelerde yer alarak projelere üye olma imkânı sunmaktadır. Ayrıca mesleki niteliklerin geliştirilmesine yardımcı olmak adına Rusçayı yabancı dil olarak öğrenenler için sitede sunulan bir veya birden fazla eğitim programında uzmanlaşma imkânı bulunmaktadır. Filoloji alanında çalışan uzmanlar içinse eğitimlere katılma ve yabancı dil olarak Rusça öğretimi alanında mesleki faaliyetlerde bulunma imkânı yer almaktadır (Pushkininstitute resmi internet sitesi).

Sunduğu imkânlar bakımından proje hem öğrencilere hem de öğretmenlere yönelik bir çalışma olup, birçok farklı alanda ve seviyede eğitim görmek, dil ile ilgili projelerde yer almak isteyenler için olumlu bir alternatif teşkil etmektedir. Projenin sunduğu kurslar incelendiğinde, sitedeki kurslar dil seviyesine göre ücretsiz ve ücretli çevrimiçi kurslar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Dil seviyesine göre bölünüp hazırlanmış kurslar, sitenin “Rusçayı öğrenmek”³ başlıklı kısımda yer alan menüde bulunmaktadır (Pushkininstitute learn internet sitesi). A1'den C2'ye kadar tüm seviyelerde kursların bulunduğu sitede her kursun kısa bir açıklaması verilmekte olup belirli düzeydeki öğrenci ilgili kurs programını inceleyebilmektedir. Bu alandaki tüm kursların özelliği tüm dil becerilerini (okuma, dinleme, yazma, konuşma) ve gramer ile kelime bilgisini geliştirecek şekilde oluşturulmuş olmalarıdır. İlgili projeye yönelik olarak aşağıdaki örnek tablo Türkçeleştirilerek sunulmuştur⁴.

² Rus. Образование на русском.

³ Rus. Учить русский.

⁴ Rusça anlatımlı tablolar metin içerisinde Türkçeleştirilerek sunulmuştur veya dipnot ile Türkçe açıklamaları eklenmiştir (Görsel 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10). Site görünümünü yansıtan görseller orijinalde olduğu gibi verilmiştir (Görsel 3, 7). İngilizce açıklaması olan görseller ise olduğu gibi bırakılmıştır (Görsel 5).

A1 Başlangıç seviyesi	A2 Temel seviye	B1 I sertifika seviyesi
<p>Öğrenecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rusça okuma ve yazmak • Rusça sesleri, kelimeleri ve cümleleri telaffuz etmek • Rusçadaki en basit metinleri oluşturup anlamak • Günlük durumlarda nasıl davranılacağı ve ne söyleneceği bilmek 	<p>Yapabilecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendiniz ve aileniz hakkında basit terimleri kullanarak anlatmak • Günlük iletişim durumlarında konuşmayı sürdürmek • Temel ve günlük hayat ile ilgili bilgileri duyarak algılamak • Basit sorular sorarak ihtiyacınız olan bilgileri öğrenmek 	<p>Yapabilecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En sevdiğiniz kitap veya film hakkında akıcı konuşmak • İlginizi çeken bir konu hakkında fikrinizi paylaşmak • Rusların işte veya okulda ne hakkında konuştuğunu anlamak • Rusya'ya bulunduğunuzda çoğu durumda konuşmayı sürdürmek
B2 II sertifika seviyesi	C1 III sertifika seviyesi	C2 IV sertifika seviyesi
<p>Yapabilecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bir uzmanlık alanında yazılan metinlerin içeriğini anlamak • Ana dil konuşucusu ile herhangi bir zorluk yaşamadan akıcı ve hızlı bir şekilde konuşmak • Belirli bir konu hakkında fikrinizi savunmak • İlginizi çeken çeşitli konularda yorum yapmak ve ayrıntılı yazılar oluşturmak 	<p>Yapabilecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rus klasik yazarların ne hakkında yazdığını anlamak • Bilimsel ve profesyonel terimleri kullanarak hızlı ve akıcı bir şekilde konuşmak • Rus meslektaşlarla mesleki konularda kolay iletişim kurmak • Bilimsel konularda tutarlı ve mantıklı makaleler hazırlamak 	<p>Yapabilecekleriniz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tüm duyulanları veya okunanları anlamak • Bilimsel makaleler yazmak • Karmaşık konuşma durumlarında tonlama ile anlamları vurgulamak • Öğretim faaliyetlerini yürütmek

Görsel 1. A1-C1 kurs görünümü

A1 Temel Seviye	
Kursun İçeriği	
<p>1.Fonetikçe giriş modülü</p> <ul style="list-style-type: none"> • Video ders formatında aktarılan Rus dilinin fonetik yapısının temel özellikleri • Rusça sesli ve sessiz harflerinin duyu ve telaffuzda ayrımı, seslerin bir arada kullanımı • Rusça seslerin ve birlikte kullanımlarının yazı diline yansması • Ses-harf karşılıklarına ve okuma kurallarına hâkim olma • Rusça sözcüklerin ses ritimlerini öğrenme • Rus tonlama sistemi ve bir ifadedeki anlamı aktarmadaki rolü ile tanışma 	<p>2.Temel modül</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorluk derecesi artan metinlerden oluşan 20 adet tematik ders • Her bir derste yeni kelime ve gramer materyali • Her bir derste okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik alıştırmalar • Görsel ve videolar, Rusya ve Rus kültürü ile ilgili bilgiler
<p>3. Alıştırma modülü “Söz varlığı ve gramer”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramer tablo ve şemaları • Gramer ve sözvarlığına yönelik alıştırmalar • Yardım, yorum, ipucu ve öneriler 	<p>4. “Ruslarla sohbet” podcast modülü</p> <ul style="list-style-type: none"> • Özgün video klipler • Videoların anlaşılmasına yönelik alıştırmalar • yazılı ve sözlü anlatım becerilerinin oluşmasına yönelik alıştırmalar • Her bir video öncesi yeni kelimeler
<p>5. Yoğun modül</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okuduğunu anlama alıştırmalarından oluşan, zorluk derecesi artan metinler • Dinleme becerilerinin gelişmesine yönelik monolog, diyalog ve poliloglar • Yazılı ve sözlü anlatım becerilerinin oluşmasına yönelik alıştırmalar • Görsellerle destekli gramer ve sözvarlığı alıştırmaları 	<p>6. Final testi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Test. Sözvarlığı. Gramer • Test. Okuma. • Test. Dinleme. • Test. Yazma. • Test. Konuşma.

Görsel 2. A1 kurs içeriği

Siteyi tanımak adına izlenebilecek bir diğer yöntem ise projenin ana sayfasında yer alan “Online kurslar”⁵ sekmesine tıklanarak çevrimiçi kursların bir arada bulunduğu sayfanın incelenmesidir. Rus dili, kültürü ve edebiyatı ile diğer alanlarda kurslar mevcut olup tamamen

⁵ Rus. Онлайн курсы.

öğrencinin beceri ve hızına bağlı olarak öğrenci tarafından bireysel şekilde öğrenilmesi için oluşturulmuştur. Siteye üye olunduktan sonra öğrenci, ilgi duyduğu, öğrenmek istediği kursu seçerek dilediği zamanda eğitime başlayabilir. Kurs içerikleri, ders videoları, test ve notlar takibi kolaylaştırmak adına başka bir uygulamada bir araya toplanmıştır. Uygulamaya geçiş, “kursa başla”⁶ butonuna basılarak otomatik olarak gerçekleştirilir. Burada toplam 150 adet kurs olup tamamı ücretsizdir. Kurs sonunda başarılı olunması durumunda ise sertifika verilmektedir. Çalışma çerçevesinde yabancı dil olarak Rusçayı öğrenenler için kolaydan zora sıraladığımız öneri mahiyetindeki kurslar ise şu şekildedir:

- Rus dili: kolay başlangıç (Русский язык: легкий старт)
- Yabancılar için Rusça hızlandırılmış kurs: A1 seviye (Экспресс-курс русского языка для иностранцев. Уровень А1)
- Yabancılar için Rusça hızlandırılmış kurs: A2 seviye (Экспресс-курс русского языка для иностранцев. Уровень А2)
- Rusça iletişim dilinin öğretilmesi. Kısım 1 (Обучение русскому речевому общению. Часть 1)
- Rusça iletişim dilinin öğretilmesi. Kısım 2 (Обучение русскому речевому общению. Часть 2)
- Rus dilinde dünyayı kavıyorum (Познаю мир на русском языке)
- Doğru Rusça (Грамотный русский)
- Rus dilinin stilleri (Стили русской речи)
- Rus dilinin sözcükbilimi (Лексикология русского языка)
- Çağdaş Rus dilinin fonetiği (Фонетика современного русского языка)
- Çağdaş Rus dilinin kelime yapısı (Морфемика современного русского языка)
- Çağdaş Rus dilinin grameri (Морфология современного русского языка)
- Yabancı dil olarak Rusça öğretim metodu (Методика преподавания РКИ)

⁶ Rus. Начать и перейти.

2. Puşkin Devlet Rus Dili Enstitüsü “Çocuklarımız için Rusça”⁷ Projesi. Rusça öğretmek veya öğrenmek isteyen herkese hitap eden bir site olup okulda, evde bireysel ve grup dersler için oluşturulan, çocukların (genel olarak 5-15 arası yaş grubuna hitap etmektedir) oyun oynayarak öğrenebilecekleri, dinleme yapıp, test çözebilecekleri, bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlarla uyumlu eğitici bir kaynaktır. Dil öğrenimini eğlenceli hale getiren ve çocukta motivasyonu arttıran bir ders oluşturmak için kullanılabilceği gibi oyun içerikli araçların olması hem ebeveynler hem de öğretmenler için büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

Görsel 3. Çocuklarımız için Rusça sitesinin görünümü

İçinde 43 adet oyun alanının bulunduğu sitede, sunulan tüm oyunlar hem içerik hem de zorluk derecesi bakımından farklılık göstermektedir. Oyunlar okuma beceri seviyelerine göre sınıflandırılmıştır. Belirli yaş aralıkları için uygun oyunlar ile oyunların metodolojik amacını belirtmek için ise kısa bir de açıklama mevcuttur. Bu bilgiler öğretmenlere ve ebeveynlere çocukların yaşına, dil seviyesine, öğrenim ihtiyacına ve bilişsel yeteneklerine uygun oyunları seçmelerinde yardımcı olmaktadır (Kalenkova ve Zhiltsova 2017, s. 62).

Okuma metinleri A1-B2 seviyelerine uygun hazırlanmış olup dinleme kaydı ve resimler ile desteklenerek çocuğun algılamasına ve farklı dil becerilerine etki etmesine yardımcı olmaktadır. Kelime öğrenme seçeneği 6 ana başlıkta toplanmış olup kelimenin öğretimi telaffuz

⁷ Rus. Русский язык для наших детей.

ve görsellerle birlikte desteklenmektedir. “Metodoloji kabinesi”⁸ bölümünde ise öğretmenler ve ebeveynler için dil öğretim ve eğitimi alanında yazılan makaleler ve bilimsel çalışmalar, yardımcı kaynaklar, metodoloji materyalleri yer almaktadır.

3. Puşkin Devlet Rus Dili Enstitüsü “Tatilde Rusça”⁹ Projesi. Bu proje temelinde videolu bir kurs olup Tanya ve Yegor adındaki iki arkadaşın hayatı hakkında hazırlanmış bir hikâyeyi aktarır. Bilhassa çocuklar ve farklı düzeyde Rusçayı yabancı dil olarak öğrenenler için oldukça ilgi çekici olan sitede, öğrenci karşısına çıkan çizgi filmi izledikten sonra sitenin nasıl işlediği, hangi sayfalarda, hangi kısımlarda kelime ve dil bilgisi, Rusya tarihi ve coğrafyası üzerine alıştırma şeklinde verilen oyunların bulunabileceği gösterilmektedir. Site aynı zamanda çocuklarının Rusça öğrenmesini isteyen ebeveynler için de ilgi çekicidir. Küçük çocuklarla çalışan öğretmenler içinse hazır ders fikri sunarak videolarda yer alan kelime öğrenme ve okuma etkinliklerinin oyunlarla birlikte nasıl bir arada kullanılabileceklerini göstermektedir.

4. Rusya Halkların Dostluğu (РУДН)¹⁰ Üniversitesi Online Kursları. Üniversite akademisyenlerinin bir araya gelerek oluşturdukları ve ücretli/ücretsiz kursların paylaşıldığı site dileyen herkese açık olup kayıt seçeneği ile eğitim alma imkânı sunmaktadır. Kursları başarı ile tamamlayanlar için e-sertifika verilmektedir. Rusça alanında toplamda 26 kurs olup bunların 12’si¹¹ ücretsiz hizmet vermektedir. Konulara bölünen kurslar videolu anlatımlarla desteklenmekte ve açıklama kısmında kursun hangi amaç doğrultusunda ve kimlere yönelik olarak verildiği açıklanmaktadır. Her bölüm sonrasında verilen test çalışmasıyla öğrenenlerin bilgileri ölçülmektedir.

⁸ Rus. Методический кабинет.

⁹ Rus. Русский на каникулах.

¹⁰ Üniversitenin Rusça kısaltmasının baş harfleri – Российский Университет Дружбы Народов

¹¹ Ücretsiz kursların adları: Rus Dili – EVET! (Русский язык - ДА!); Sıfırdan Rusça (Русский язык с нуля); Çin dili konuşucuları için Rusça (Русский язык с нуля для жителей Поднебесной); Rusça ismin halleri (Русские падежи); Doğru konuşmayı birlikte öğreniyoruz (Учимся грамоте вместе); Rus dilinde hareket fiilleri (Глаголы движения в русском языке); Tüm dünyayla Rusça konuşuyoruz (Говорим со всем миром по-русски); İyi sözler (Добрые слова); Rus etiket dili başlangıç okulu (Начальная школа русского этикета); Edebi materyaller üzerinden Rus kültürünü öğreniyoruz (Изучаем культуру России на литературном материале); Yabancılar için Rusça: bilimsel konuşma üslubu, sosyal bilimler alanı (Русский язык для иностранных студентов: научный стиль речи, гуманитарный профиль); Metodika преподавания РКИ посредством мультипликации и детской литературы (Çocuk edebiyatı ve çizgifimler aracılığıyla Yabancı dil olarak Rusça öğretim metodu).

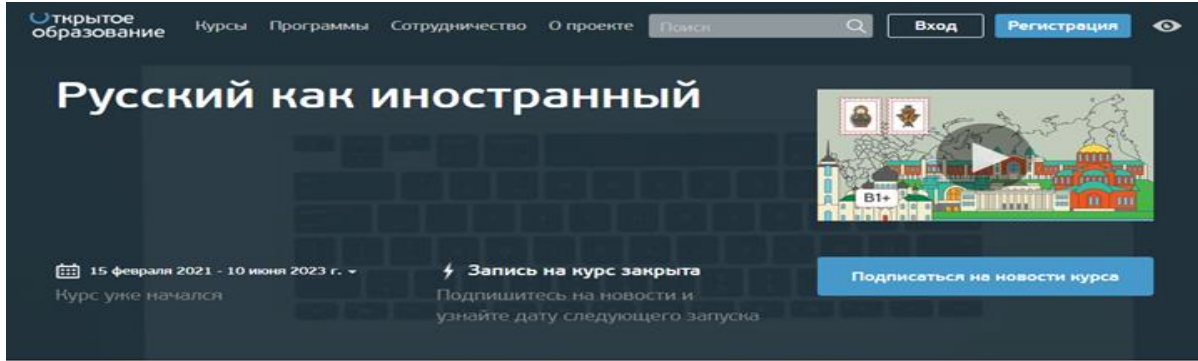
RUS DİLİNDE HAREKET FİİLLERİ			
Ders hacmi: 16 akademik saat	KURS	KİMİN	İÇİN
Kurs süresi: 2 hafta	OLUŞTURULMUŞTUR?		
Eğitim tipi: Genel eğitici kurslar	MOOC kursu, temel ve/veya sertifika I seviyelerinde Rusça bilgisine sahip yabancı öğrencilere yönelik oluşturulmuştur.		
ÜCRETSİZ	KURS DETAYLARI	AMAÇ	
		MOOC kursu yabancı öğrencilerde, çeşitli iletişim durumlarında yeterli iletişim becerisini sağlayan belirli dil aracını kullanmayı ve bir dil ortamında başarılı iletişim için gerekli konuşma temelini geliştirmeyi amaçlamaktadır.	

Görsel 4. РУДН kurs seçim sayfası

5. Openedu.ru Kurs Platformu. “Açık Öğretim”¹² eğitim platformu Rusya’daki üniversitelerin derslerini çevirim içi kurslar şeklinde sunan bir eğitim platformudur. M.V. Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi, St. Petersburg Devlet Üniversitesi, Ekonomi Yüksek Okulu (HSE) gibi Rusya’nın önde gelen üniversitelerinden kurs ve sertifika alma imkânı sunmaktadır. Platformda birçok alanda hem ücretsiz hem de ücretli kurslar bulunmaktadır. Her kurs dil eğitimi, eğitim süresi, haftalık ders saati süresi ve AKTS bilgisi şeklinde kısa bilgiler içermektedir. Kursun sayfasında ayrıca kurslar hakkında, bunların uygulama şekli, kaynakçalar, kurs edinim bilgilerine de yer verilmektedir. Dinleyici olarak katılım sağlanan ve başarıyla tamamlanan kurslarda, isteğe bağlı olarak gerçekleştirilen kimlik tanımlaması ile birlikte yapılan değerlendirme sonucunda ücretli olarak sertifika verilmektedir. Platformda Rus dili ve edebiyatı alanında tavsiye edilen kurslar arasında *Yabancı Dil Olarak Rusça - St. Petersburg Devlet Üniversitesi* (Русский язык как иностранный Санкт-Петербургский государственный университет); *Rusça - Çok Kolay! - Ulusal Araştırma Üniversitesi Ekonomi Yüksek Okulu* (Русский язык - это так просто! - Национальный исследовательский университет Высшая школа экономики); *Rusçayı Kolay Konuşalım: Yabancılar için Rusça – M.V. Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi* (Говорим по-русский легко: курс русского языка для иностранцев - Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова); *Rusça ve Kültür Dili - Tümen Devlet Üniversitesi* (Русский язык и культура речи - Тюменский государственный университет); *Çağdaş Rus Edebiyatı - St. Petersburg Devlet Üniversitesi* (Современная русская литература - Санкт-Петербургский

¹² Rus. Открытое образование.

государственный университет); *Altın Çağ Rus Edebiyatı Tarihi - St. Petersburg Devlet Üniversitesi* (История русской литературы Золотого века- Санкт-Петербургский государственный университет); *Gümüş Çağ Edebiyatı Tarihi - St. Peterburg Devlet Üniversitesi* (История литературы Серебрянного века- Санкт-Петербургский государственный университет); *Yabancı Dil Olarak Rusça Öğretim Metodu - St. Petersburg Devlet Üniversitesi* (Методика преподавания РКИ Санкт-Петербургский государственный университет) yer alır.

Курс по русскому языку как иностранному B1+ предназначен для тех, кто хочет усовершенствовать свои знания русского языка по уровню B1. Курс включает учебные видеосюжеты, подкасты, аутентичные видеотексты для аудирования, аутентичные тексты для чтения, разделы «Грамматика», «Говорение», «Взаимопроверка».

Russian as a Foreign Language

This course is taught in Russian language.

The goal of this course is to summarize in a comprehensive way the knowledge and communicative skills of Russian as a Foreign Language in the framework of level B1. This course has a cross-cultural context, it introduces the listener to the Russian lifestyle and way of thinking.

- Русский**
язык курса
- 14 недель**
длительность курса
- от 6 до 7 часов в неделю**
понадобится для освоения
- 2 зачётных единицы**
для зачёта в своем вузе

Görsel 5. Openedu.ru kurs görüntüsü

6. Moskova Devlet Üniversitesi “Rusça Konuşma Zaman!”¹³ Projesi. Farklı yaşlardaki öğrenciler için grup ve bireysel derslerde kullanılabilen kurslarda fonetik dersleri, A1 ve A2 seviye kursları, gramer kılavuzu ve sözlükler bulunmaktadır. A1 ve A2 seviyesindeki kurslar, hamurdan yapılmış çizgi film karakterlerinin yer aldığı ve gerçek konuşma durumlarına dayanan bir hikâyeden oluşur. Ders videolarının 16 farklı dilde altyazılarla oluşturulmuş olması ve ifade ile kelimelerin İngilizce karşılıklarının verilmesi kursu çok çeşitli ülke ve kültürlerden öğrenciler için erişilebilir kılmaktadır. Öğrenciler bir dersten diğerine geçerken kelime dağarcıklarını arttır ve yeni gramer bilgisine hâkim olur. Ders materyalleri hem çevirim içi hem de PDF formatında mevcut olup kursa ayrıca “Youtube”den veya “Talk2 Russia” mobil uygulamasından erişilebilir.

¹³ Rus. Время говорить по-русски!

Projede bulunan kurslardaki bölümlere bakacak olursak “Alfabe” («Букварь») 10 adet fonetik kurs, videolar ve ses dosyalarından oluşmakta olup, alfabeye giriş, okuma kuralları, Rusça kelime vurgusu ve tonlamayı içerir. Rusça başlangıç kursu, A1 seviyesinde 15 dersten oluşan “Çanta”¹⁴ ve A2 seviyesinde 10 dersten oluşan “Moskova tatili”¹⁵ adındaki iki kurstan meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra sitede A1-B2 seviyelerine uygun bulunan “Alfabeye göre Moskova”; “Ülke çapında”; “Gelenekler ve Tarih”¹⁶ başlıklı 13 video ve metin içerikleriyle dil öğreniminin yanı sıra kültür, tarih, edebiyat öğrenimi de desteklenmektedir. Ek eğitim materyalleri, sitenin “Diğer materyaller” («Другие материалы») kısmında toplanmış olup bunlar okuma, dinleme ve filmlerden oluşmaktadır. Kursta ders sırasında öğrenilen tüm kelimeler “Sözlük” (Словарь) bölümünde yer almaktadır (Petanova 2021, s. 121-122).

Görsel 6. A1 kurs içeriği

7. St. Petersburg Devlet Üniversitesi Yenex+15 Dijital Ders Kitabı. Rusça öğrenmeye yeni başlayanlar için oluşturulan toplam 78 adet ders olmak üzere 4 bölümden oluşan ve temel

	TEMEL SEVİYE
A1 kursu " Чемодан " 15 dersten oluşmaktadır. Kurs etkileşimli görevler ve alıştırmalar içeren videolar, dilbilgisi konu anlatımları ve testler içermektedir.	
Ders 1. HAVAALANI Ders 2. BAGAJ Ders 3. TAKSİ Ders 4. OTEL Ders 5. OTEL ODASI Ders 6. RESTORAN-1 Ders 7. TELEFON KONUŞMASI Ders 8. RESTORAN-2 TEST 1 (A1)	Ders 9. DÖVİZ İŞLEMLERİ Ders 10. YOL TARİFİ- 1 Ders 11. YOL TARİFİ - 2 Ders 12. JOHN VE MARİA BULUŞTULAR! Ders 13. MİSAFİR - 1 Ders 14. MİSAFİR - 2 Ders 15. MİSAFİRLİKTE TEST 2 (A1)

düzye yabancı dil olarak Rusça eğitim veren dijital bir ders kitabıdır. Birinci bölümde (1-19. dersler) öğrencilere Rusça harfler ve sesleri, bunların yazım ve telaffuzları verilmekte, dilbilgisi olarak isim, sıfat ve fiil konuları işlenmekte, basit cümle kurmaya yönelik çalışmalar yer almaktadır. İkinci bölümde (20-40. dersler) öğrenciler birbirleriyle nasıl tanışacaklarını, kendileri ve arkadaşlarını nasıl anlatacaklarını, ülkeleri ve Rusya hakkında konuşmayı

¹⁴ Rus. Чемодан.

¹⁵ Rus. Московские каникулы.

¹⁶ Sırasıyla Rus.: «Москва по алфавиту», «По стране», «Традиции и история».

öğrenirler. Gramer konuları fiiller, sıfatlar ve zaman kategorisinden oluşur. Üçüncü bölümde (41-60. dersler) öğrenciler yeni kelimelerle tanışır, ismin hallerini ve karmaşık cümleleri kurmayı öğrenirler. Dördüncü ve son bölümde ise (61-78. dersler) ön ekli hareket fiilleri, bağlaçlar ve çeşitli konuşma konuları bulunur.

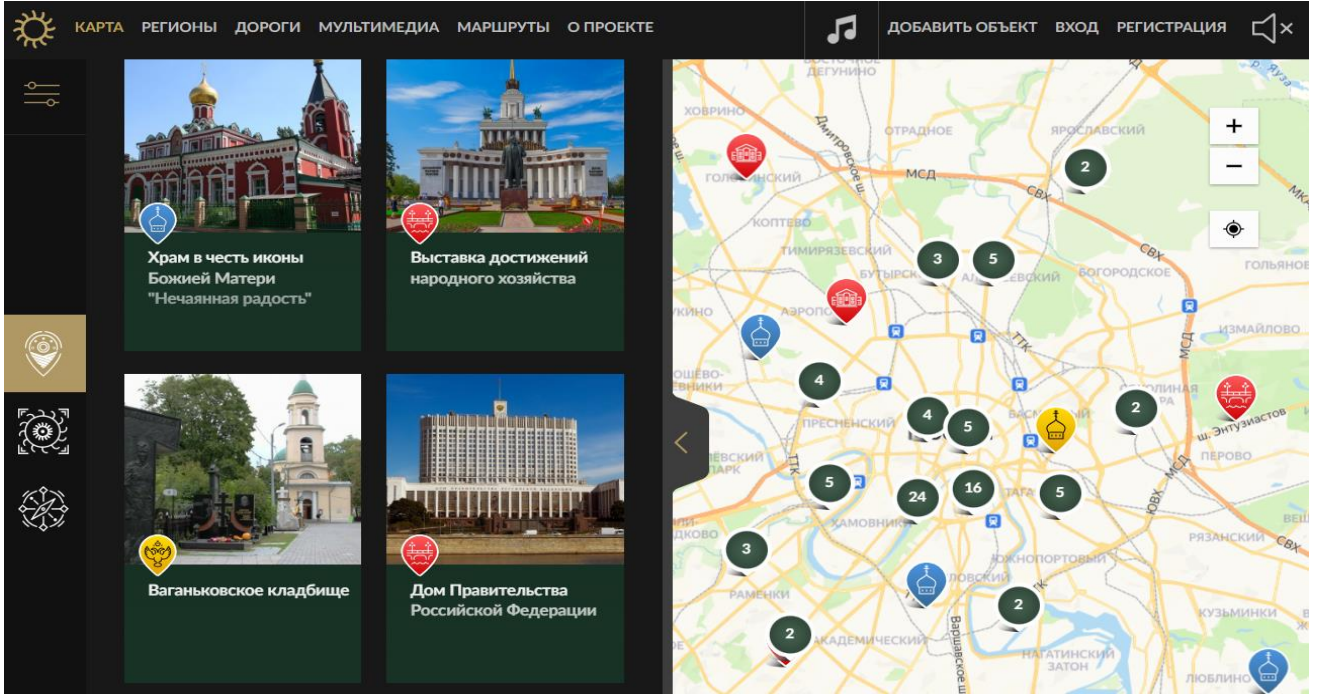
3. DİL ÖĞRENİMİNDE KULLANILABİLİR ÇOKLU MEDYA KAYNAKLARI

Bu bölümde bir önceki başlıktan farklı olarak dil öğreniminde ve öğretiminde hem öğrencilerin hem de eğitimcilerin özellikle tarih, kültür ve edebiyat alanlarındaki bilgilerini arttırmak üzere hazırlanmış çoklu medya kaynakları ele alınmaktadır. Bunlar sırasıyla Rusya ile ilgili çizgi filmler (Multi-Rusya); Rusya'nın Yolları; Edebiyat Ekspresi; Raf¹⁷ Projeleridir.

Rusya ile İlgili Çizgi Filmler Projesi, hamurdan yapılmış karakter ve nesnelere oluşan bir animasyon video serisidir. Her video bir dakika uzunluğunda olup Rusya'nın şehirlerinden, bölge ve halklarından birisi tanıtmaktadır. Rusya kültürü ve tarihi dersleri için oldukça yararlı bir kaynak oluşturan sitede toplam 48 adet video vardır. Ayrıca projenin Youtube kanalında daha fazla video mevcuttur.

Rusya'nın Yolları Projesi, ülkenin tarihi ve önemli yerlerini bir arada toplayan çoklu medya kaynağıdır. Sitede sunulan harita üzerinden Rusya'nın bölgeleri ve şehirleri seçilerek orada bulunan tarihi ve önemli yerler hakkında bilgi edinilebilir, hazır oluşturulmuş rotalar incelenip Rusya'ya olası seyahatlerde de bu rotalar kullanılabilir. Her bir tarihi mekân detaylı bilgilerle sunulmakta olup yakında bulunan diğer gezilecek yerler harita üzerinden görüntülenebilmektedir. Ek olarak tarihi yerler ile ilgili video, müzik, resim ve fotoğraf çekimleri de incelenebilir. Aşağıdaki görselde Moskova'da yer alan, gezilip görülecek yerlerin adları ve haritadaki konumları verilmektedir.

¹⁷ Мульты- Россия, Дороги России, Литературный экспресс ve Полка.

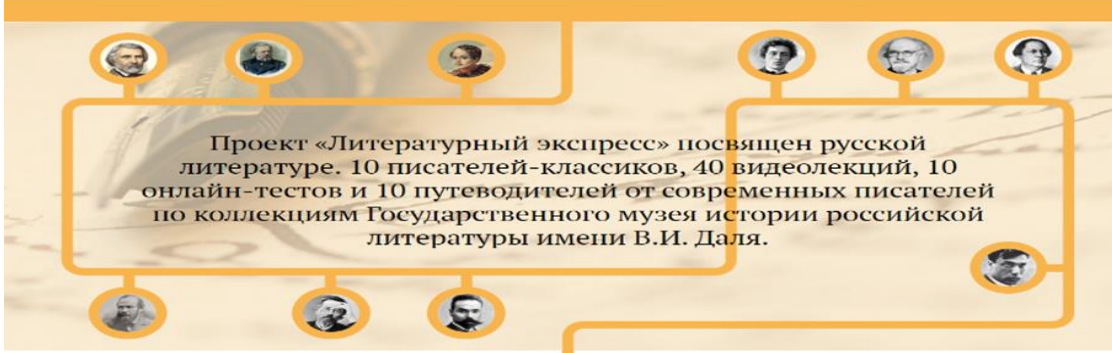
Görsel 7. Дорогу России site görüntüsü

Edebiyat Ekspresi projesi, Rusçayı yabancı dil olarak öğrenenlerde klasik edebiyata karşı ilgi uyandırmayı amaçlamak ve aynı zamanda edebiyat dersi veren öğretmenlere görsel destekli kaynak sağlamak üzere oluşturulan bir sitedir. Projede 10 Rus yazarın hayatı ve eserleri hakkında bilgiler ve dersler yer almakta olup bu yazarlara ait müze ve sergilerden video ve fotoğraf kaynakları da verilmektedir¹⁸. Edebiyat derslerinde ve B1 üstü seviyesinde olan öğrenciler için ek kaynak olarak yararlanılabilir.

¹⁸ Görselin Türkçeleştirilmiş hali şu şekildedir: *Edebiyat ekspresi* projesi Rus edebiyatına ithaf edilmiştir. Projede 10 klasik yazar, 40 video dersi, 10 çevrimiçi test ve V. İ. .Dal Devlet Rus Edebiyatı Tarihi Müzesi koleksiyonlarına yönelik çağdaş yazarlar tarafından oluşturulan 10 rehber kaynak yer almaktadır.

М.Ю. Лермонтов А.И. Герцен И.С. Тургенев Ф.М. Достоевский А.П. Чехов В.Я. Брюсов А.А. Блок
М.М. Пришвин А.Н. Толстой Б.Л. Пастернак

Görsel 8. *Литературный экспресс* site görünümü

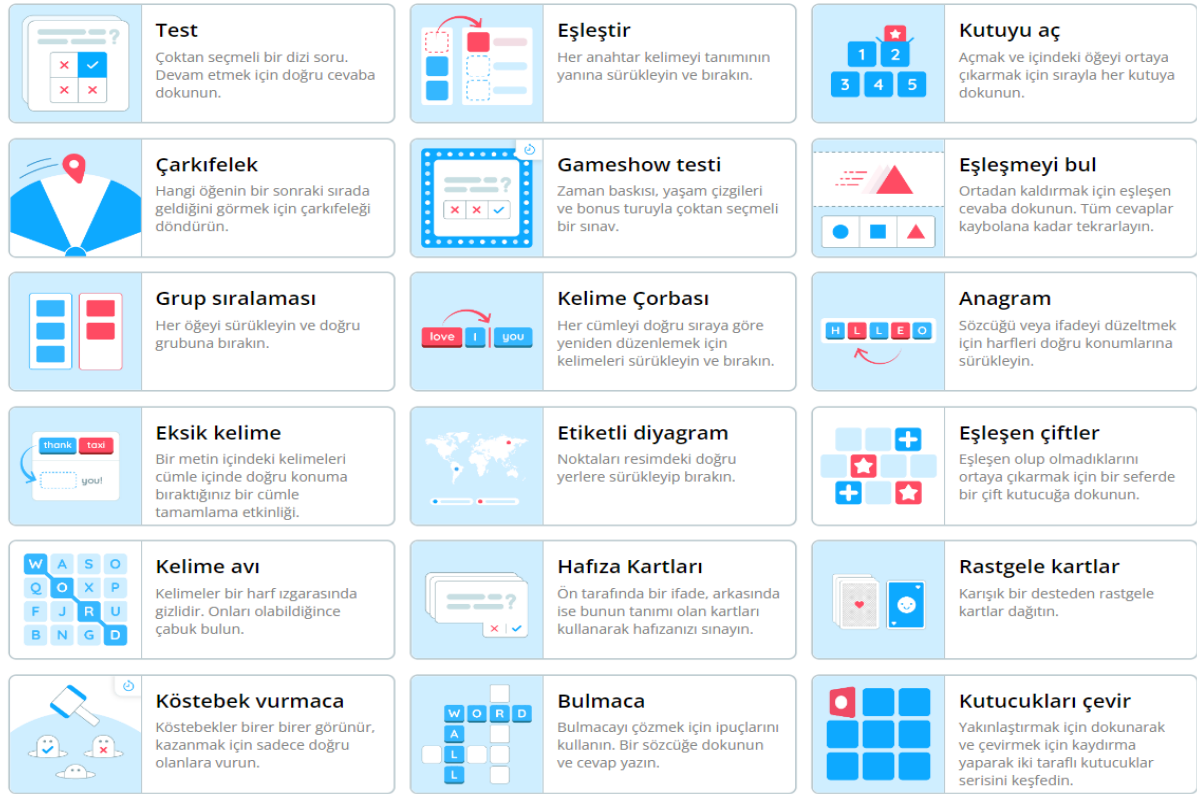
Raf projesi, Rus edebiyatının en önemli eserleri hakkında detaylı bilgi veren bünyesinde 108 eser barındıran bir eğitim projesidir. Her bir eser hakkında detaylı analiz bulunmaktadır. Söz gelimi, Rus yazar M. Lermontov'un ünlü eseri "Zamanımızın bir Kahramanı"¹⁹ eseri hakkında bir okuyucu kitabın ne zaman ve nasıl yazıldığını, başkarakterler ve yazar arasındaki benzerliği, bölümlerin neden zaman çizelgesine göre karmaşık bir sırayla verildiğini öğrenebilir. Bu bakımdan site, edebi eserlerin okunması sırasında okuyucuda oluşan tüm soruların kolaylıkla cevaplanmasına yardımcı olduğu gibi, edebiyat hakkında bilgi edinmeyi kolay ve eğlenceli hale getirmektedir.

4. DERS OLUŞTURMADA KULLANILABİLECEK DİJİTAL KAYNAKLAR

Rusçayı yabancı dil olarak öğrenenler için materyalleri eğlenceli, zengin ve ilginç kılabilmek hem derslerin monoton geçmesini önlemek hem de görsel açıdan öğrencinin dikkatini çekebilmek adına önemlidir. Bunun için bilhassa Rus dili eğitiminde kullanılabilecek başlıca dijital araçlar arasında "Wordwall", "Learning Apps", "Lifeworksheets" ve "Storyborad That" önerilebilir.

¹⁹ *Çağımızın bir Kahramanı* şeklinde de çevrilmiştir.

Wordwall hem interaktif hem de yazdırılabilir etkinlikler oluşturmak için kullanılabilen bir araçtır. Yeni etkinlik oluşturma şablon seçimi ile yapılmaktadır. Tek bir tıklama ile farklı şablon oluşturmaya geçilerek hızlı ve kolay etkinlikler oluşturulabilir. Bu özellik sayesinde öğrencilere sunulacak konular farklı şekillerde aktarılabilir. Eğitimci, sistem içerisinde çeşitli öğretmenler tarafından hazırlanan etkinlikleri de kendi oluşturduğu sınıf ve öğrenci grubu için güncelleyip yenileyerek kullanabilir. Bu yöntem özellikle kelime öğrenme çalışmaları için faydalı ek bir kaynaktır (Golovaha, 2021, s. 115).

Görsel 9. Wordwall şablon örneği

Learning Apps, eğitim ve öğretim süreçlerini etkileşimli öğelerle destekleyen ücretsiz bir uygulamadır. Üye olmadan da etkinlik ve öğretici oyunların oluşturulabildiği, kullanıcılar tarafından oluşturulmuş etkinliklerin ayrıca düzenlenip özelleştirilebileceği sitede bilgi edinimi 20 farklı dilde mümkün kılınmıştır. Etkileşimli etkinlik oluşturabilmek içinse sitede bulunan ve şablonların, araçların kullanılmasını adım adım anlatan bir kılavuz bulunmaktadır (Fedotova, 2002, s. 74).

Lifeworksheets, etkileşimli ödevler ve materyaller oluşturmak için basit ve kullanışlı bir araçtır. Daha önce oluşturulmuş olan Word, PDF dosyaları veya herhangi bir ders kitabından taranan sayfalar düzenlenerek etkileşimli hale getirilebilir. Böylece var olan materyallere ses

ve video dosyaları, boşluk doldurma gibi araçlar eklenebilir. Ayrıca materyaller, bir çevirim içi ders kitabı oluşturup bunları bir arada toplayarak öğrencilere kaynak olarak sunulmak üzere gönderilebilmektedir. Öğrencilere iletilecek bireysel giriş kodu ile çalışmalarındaki başarı düzeylerinin takip edilmesi de mümkündür. Uygulama üzerinden oluşturulan tüm sayfalar tekrar PDF'ye dönüştürülüp yazdırılabilir.

Storyboard That, görsel temelli öğretici bir araç olup kayıt olmadan kullanılabilir. Üç slayttan oluşan bir sahne ve hikâye oluşturmak için kullanılan sitede birçok çeşitli karakter, yer, nesne kullanılarak derslerde işlemek üzere farklı görseller oluşturulabilir. Karakterlerin duruşu, ruh hali, duyguları, kıyafet, ten, göz rengi, boy, kilo gibi özellikler de düzenlenebilmekle beraber, farklı sahneler oluşturularak görseller üzerine bilhassa öğrencilerin konuşma ve anlatma becerilerini geliştirmeye yönelik derslerde kullanılabilir.

5. BİREYLERE YÖNELİK DİJİTAL ARAÇLAR YARDIMIYLA OLUŞTURULAN DERS ÖRNEKLERİ

İncelemenin çerçevesini çok genişletmemek adına bu kısımda kısaca çocuklar eğitim verilmesi durumunda dijital araçlardan ne şekilde faydalanılabileceği üzerine durulacaktır. Çocuklarla çalışmak ders için sürekli olarak yeni, ilginç ve dikkat çekici materyal arayışını da beraberinde getirmektedir. Günümüzde çocuklar için hazırlanan eğitim materyallerinin çoğu daha canlı ve eğlenceli hale getirilerek sunulmaktadır. Bunun nedeni birçok klasik öğretim yöntemiyle çocuklara Rusça öğrenmeyi teşvik etmenin gittikçe daha güç olmasından kaynaklanmaktadır. Çocukların derslere olan ilgisini arttırmak, dikkatlerini istenilen yöne çekmek ve motivasyonu arttırmak için derslerde en az 1 ile 3 arası bir dijital kaynak ve eğitici oyun kullanmak en etkili yöntemlerden biridir. Bu aynı zamanda çocuğun dikkatini arttırmaya ve yorgunluğunu azaltmaya yardımcı olmaktadır (Ageeva 2022, s. 99).

Çocuklar için bir örneği oluşturacak olursak öncelikle konu seçimini belirlemek gerekir. Sözelimi evcil hayvanlar ve yavruları konusu incelenecek ise öncelikli ilk adım yeni kelime öğrenimi olmalıdır. Derste yeni öğrenilecek kelimeler word dosyasında veya sunum şeklinde resimleri ile birlikte oluşturularak çocuklara sunulabilir. Yeni kelimeleri öğrenme ve tekrarlama sırasında çocukların seviyelerine uygun basit gramer yapıları eklenebilir. Ders örneğinde “Bu kim? Bu...” («Кто это? Это...») yapısından yola çıkılarak kelime öğreniminin soru-cevap şeklinde yapılması planlanabilir. İkinci adımda, boşluk doldurma etkinliği ile öğrenilen kelimeler içinde geçen ünlü harflerin duyuluşu ve yazılışı ile ilgili fonetik bir çalışma

yapılabilir. Üçüncü adımda, derse dijital kaynaklar ve öğrenmeyi destekleyen oyunlar eklenir. İlk olarak Puşkin Devlet Rus Dili Enstitüsü “Çocuklarımız için Rusça” Projesi’nde hazırlanan “Anneler ve yavruları” («Мамы и детёныши») adlı oyun seçilerek, çocuğun seslendirilmiş görevi dinlemesi ve yavrusunun annesini bulması istenmektedir. Sonraki üç etkinlik Wordwall platformunda hazır bulunan kaynaklardan olup, her biri farklı çalışma şekline sahiptir. Birinci etkinlik, görseldeki hayvanların adlarını eşleştirmesini isteyen bir çalışmadır. İkinci etkinlik, harflerin doğru sıralamada yerleştirilmesiyle birlikte derste öğrenilen kelimeleri bulmaya yöneliktir. Üçüncü etkinlik ise tamamen görsellerden oluşup, resimdeki yavruya bakılarak alttaki seçeneklerden annesini bulmasına yöneliktir. Bu etkinliği gerçekleştirirken ders başında yeni kelimeler öğrenildiği zaman kullanılan basit gramer yapısı ile birlikte çocuğun görselde gördüklerini seslendirmesi istenebilir. Dördüncü adım, dersin bitmesine doğru kelime öğrenilmesine yönelik son kontrollerin yapılmasıdır. Ders örneğimizde Youtube’da hazır bulunan video-test örnek alınmıştır. Doğru cevabın gösterilmesi ile birlikte hayvanın çıkardığı ses de yer almaktadır. Bir sonraki derste evcil hayvanların çıkardığı seslerin öğrenilmesi durumunda bu video bir ön hazırlık niteliği de kazanmış olmaktadır. Ders ile ilgili tahmini bir görseli aşağıda tek bir şemada şu şekilde sunabiliriz. Yine çalışmanın fazla görsellerle dolmaması açısından belirli kısıtlamalara gidilerek alıştırmaya başlıklarına daha çok yer verilmiştir.

ДОМАШНИЕ ЖИВОТНЫЕ И ИХ ДЕТЁНЫШИ

(Evcil Hayvanlar ve Yavruları)

<p>1. Повторите и заучите новые слова (Yeni kelimeleri tekrar edin ve öğrenin)</p> <p>КТО ЭТО? ЭТО...</p> <p>СОБАКА ЩЕНОК (Bu Kim? Bu) Köpek, Köpek yavrusu</p>	<p>2. Заполните пропуски, вставьте недостающие гласные буквы</p> <p>(Boşlukları doldurun, eksik olan ünlü harfleri yerleştirin)</p> <p>О – Ё – У – И – А – Е</p> <p>BULMACA GÖRSELİ</p> <table border="1" data-bbox="657 1832 1046 1899"> <tr> <td>Г</td> <td></td> <td>С</td> <td>Ь</td> </tr> </table> <table border="1" data-bbox="657 1933 1003 2000"> <tr> <td>Щ</td> <td></td> <td>Н</td> <td>О</td> <td>К</td> </tr> </table>	Г		С	Ь	Щ		Н	О	К	<p>3. Отметьте детёныша и его маму</p> <p>(Yavruyu ve annesini işaretleyin)</p> <p>Перейдите по ссылке: Мамы и их детёныши</p> <p>(Anneler ve yavruları linkine gidiniz)</p> <p>GÖRSEL</p>
Г		С	Ь								
Щ		Н	О	К							

<p>4. Найдите и соедините животных на картинке (Resimde hayvanları bulup eşleştirin)</p> <p>Перейдите по ссылке: Домашние животные и детеныши на картинке (Resimde evcil hayvanlar ve yavruları linkine gidiniz)</p> <p style="text-align: center;">GÖRSEL</p>	<p>5. Соберите слова из букв (Harflerden kelime oluşturunuz)</p> <p>Перейдите по ссылке: Анаграмма домашние животные и детеныши (Resimde evcil hayvanlar ve yavruları anagramı linkine gidiniz)</p> <p style="text-align: center;">GÖRSEL</p>	<p>6. Викторина: Назовите животных и выберите их маму (Yarışma: hayvanları adlandırın ve annelerini seçin)</p> <p>Перейдите по ссылке: Детеныши и их мамы (Anneler ve yavruları linkine gidiniz)</p> <p style="text-align: center;">GÖRSEL</p>
<p>7.Тест: Домашние животные (Test 7: Evcil hayvanlar)</p> <p>Перейдите по ссылке: Домашние животные видео-тест (Evcil hayvanlar video-test sekmesine gidiniz)</p> <div data-bbox="245 969 1390 1400" style="text-align: center;"> </div>		

Görsel 10. Çocuklar için örnek ders modeli

6. SONUÇ

Gelişen dünyamız çerçevesinde yabancı dil eğitiminde teorik bilgilerin yanı sıra görsel, ilgi çekici ve bilgiyi eğlenceli bir şekilde sunan materyallerin kullanımına olan ihtiyaç kendini belirgin bir şekilde hissettirmektedir. Dijital platformlar bu yönde materyallerin hazırlanabilmesi ve sunulması veya bu çeşit materyallerden faydalanabilmek adına önemli kaynaklar olarak karşımıza çıkmaktadır. Değişen ve gelişen dünyamızda da bu yenilikleri bilmek ve bunlara hâkim olmak artık neredeyse bir zorunluluk halini almaktadır. Buna karşılık dijital platformların hem öğrenci hem de öğretmen için avantajları olabileceği gibi

dezavantajları da olabilmektedir. Bu dezavantajlardan en belirgin olanı ise hem öğreticinin hem de öğrenenin teknik bilgilere de sahip olması gerekliliğidir.

Dijital ortamda eğitimin avantajları ve dezavantajlarından yola çıkarak çevrimiçi ders/kurs oluştururken bir öğretmenin eğitimin özelliklerine göre dikkat etmesi gereken noktalar dersin sekron ve asekon olmasına bağlı olarak değişkenlik gösterebilir. Çevrimiçi eş zamanlı ders/kurs oluştururken hem öğrenci hem de öğretmenin kullanacakları teknik alt yapının sağlam, sunulan ders materyalinin yüz yüze yapılan dersten daha ilgi çekici, dikkatleri üzerinde toplayıcı şekilde olması gerekir. Her iki tarafta dijital öğretim araçlarının ve kaynakların kullanımını bilmelidir. Çevrimiçi eş zamansız ders/kurs oluştururken ise, hazırlanan dijital öğretim kaynaklarının, öğrencinin tek başına kavrayabileceği ölçüde kolay ve anlaşılır olmasına, bireysel öğrenme ve çevrimiçi eğitimin sentezlenerek bir öğretim metoduna ağırlık verilmesine ve videolar ile görsel materyallerle dersin desteklenmesine önem verilmelidir.

Rusça öğretimi ve öğrenimi temel alınarak incelenen çalışma, dijital araçların kullanılarak eğitimin daha da zenginleştirilebileceğini göstermektedir. Bununla birlikte sunulan Rusça ders örnekleri ile dijital kaynakların kullanımının ülkemizde pedagojik ilkelere dayandırılarak öğrencilerin özel ihtiyaç ve yeteneklerine göre de uyarlanabileceğine ilişkin bir alternatif sunmaktadır.

Yabancı dil olarak Rusçayı öğrenenler ve bu dili yabancı dil olarak öğrenenler için çeşitli ve ekonomik kaynakları tanıtmaya yardımcı olmak üzere hazırlanan, Rus dilin eğitimi ile ilgili en güncel kaynakları tek bir elde toplamayı hedefleyen bu çalışmanın geniş kitlelere ulaşacak olmasının yanı sıra Türkçenin yabancı dil öğretiminde oluşturulan veya oluşturulacak olan dijital araçlara bir öneri mahiyeti taşıyabilmesi açısından faydalı olabileceği ayrıca düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ageeva, D.V. (2022). *İspolzovanie sovrenennih tehnologii i sposobov raboti s detmi na urokah po RKİ*. Sbornik materialov Mejdunarodnoy nauçno-praktičeskoj konferentsii po RKİ, May 2022, Moskva, 99-102.
- Babanina, G.G. (2008). *Materialı k distantsionnomu podgotovitelnomu vvodnomu kursu russkogo yazıka dlya inostrantsev*. (Diplomnaya rabota). Dalnevostoçny gosudarstvennyy universitet, Vladivostok.
- Fedotova, E.A (2022). *İspolzovanie sovremennih tehnologii , elektronnoh obuçayuşih resursov na zanyatiyah RKİ*, Sbornik materialov Mejdunarodnoy nauçno-praktičeskoj konferentsii po RKİ, May 2022, Moskva 72-76.
- Golovaha, E.İ. (2021). *Bazovie instrumentı prepodavatelya v ramkah distantsionnogo obuçeniya RKİ*. Slavyanskaya kultura:istoki, traditsii, vzaimodeystvie. XII Krillo-Mefodievskie çteniya, 26 Maya 2012, Moskva, 112-116.
- Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11), 1-12.
- Sütcü, G. ve Gogunokova, E. (2021). Preimuşestva i nedostatki distantsionnogo obuçeniya RKİ v Turtsii s ispolzovaniem informatsionnih tehnologii. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 10 (1), 133-148.
- Kalenkova, O.N., Zhiltsova, L. Yu (2017). *Elektronnyy obrazovatelnyy resurs “Russkiy yazık dlya naşih detey” v praktičeskom aspekte*. Elektronnie resursı otkritogo obrazovaniya po russkomu yazıky: luçşie praktiki, 61-65.
- Petanova, A. Yu. (2021). *Noviy sayt po izuçeniyu RKİ “Vremya govorit po-russki!”*. Materialı V Mejdunarodnoy konferentsii prepodavateley-rusistov: Aktualnie voprosı predopavaniya russkogo yazıka kak inostrannogo v usloviyah globalnih peremen, Stambul, 119-122.

İNTERNET KAYNAKLARI

- DorogiRossii (Erişim tarihi 02.03.2023). <https://www.rusroads.com/?novideo=true>
- Learning Apps: <https://learningapps.org/>(Erişim tarihi: 12.03.2023).
- Lifeworksheets: <https://www.liveworksheets.com/>(Erişim tarihi: 12.03.2023).
- Literaturniy ekspress <https://litexpress.goslitmuz.ru/> (Erişim tarihi 02.03.2023).
- Multi-Rossiya <http://www.multirussia.ru/> (Erişim tarihi 03.03.2023)
- Obrazovanie na russkom <https://pushkininstitute.ru/learn> (Erişim tarihi 03.03.2023)
- Otkritoe obrazovanie <https://openedu.ru/>(Erişim tarihi 03.03.2023)
- Polka. <https://polka.academy/> (Erişim tarihi: 05.03.2023).

Pushkininstitute resmi internet sitesi. <https://pushkininstitute.ru/about> (Erişim tarihi: 03.03.2023)

Puskininsititue learn internet sitesi. <https://pushkininstitute.ru/learn> (Erişim tarihi: 03.03.2023)

Rudn dopolnitelnoe professionalnoe obrazovanie <https://www.dpo.rudn.ru/>(Erişim tarihi: 05.03.2023).

Russkiy na kanikulah <https://lit.pushkininstitute.ru/rov/index.php> (Erişim tarihi: 03.03.2023).

Russkiy yazık dlya naşih detey. <https://rus4chld.pushkininstitute.ru/#/> (Erişim tarihi: 04.03.2023).

StoryboardThat: <https://www.storyboardthat.com/>(Erişim tarihi: 15.03.2023).

Uçbnik russkogo yazıka dlya inostrantsev “uspeh+: A1”
<http://elementaryrussian.spbu.ru/index.html>(Erişim tarihi: 12.03.2023).

Vremya govorit po-russki! <https://timetospeakrussian.com/ru/#> (Erişim tarihi: 02.03.2023).

Wordwall: <https://wordwall.net/ru> (Erişim tarihi: 15.03.2023).

DERS ÖRNEĞİNDE KULLANILAN DİJİTAL KAYNAKLAR

Anagramma domaşnie jivotnie i detyonışı. <https://wordwall.net/ru/resource/24597691> (Erişim tarihi: 15.05.2023).

Detyonışı i ih mamı: <https://wordwall.net/ru/resource/28263979>(Erişim tarihi: 15.05.2023).

Domaşnie vijotnie video-test <https://www.youtube.com/watch?v=CAGjnj6SNZU> (Erişim tarihi: 15.05.2023).

Domaşnie jivotnie i detyonışı na kartinke: <https://wordwall.net/ru/resource/53425973> (Erişim tarihi: 15.05.2023).

Mamı i ih detyonışı https://rus4chld.pushkininstitute.ru/moduleload?id=Mamy_detki (Erişim tarihi: 15.05.2023).

EXTENDED ABSTRACT

Today, foreign language education is reconstructed with the changing world. Not only the form of education, but also the ways of teaching and the resources used are diversifying. With the recent proliferation of online education, this diversity is most evident in digital tools in foreign language education. There are many digital resources that can be used for Russian, which is one of the languages learned as a foreign language in Türkiye. In Russia, the digital tools, which are aligned with the Russian curriculum, include digital tools and multimedia resources that can be used both in online classes and for individual study. These digital tools can help teachers as well as students, making language learning more lively and fun. For those who want to learn Russian as a foreign language in Türkiye, there are a wide range of organisations and opportunities available online that cater to different levels, help develop personal skills, and are suitable for different age groups. These are:

- Russian online courses offered by language centres and schools such as TÖMER, OYDEM;
 - Russian online courses organised by RUSMER, the Russian language and culture centre
 - With Ankara University's Russian Language and Literature Distance Learning Undergraduate Programme, it is possible to have a diploma after 4 years of education;
 - Russian language courses offered by Edx and Coursera learning platforms;
 - Resources and sites that are open access on the Internet and prepared in Turkish;
 - Taking online private lessons in Russian. All of these can be listed as the main opportunities.
- In addition to these, other lesser-known resources that can be effective and useful in Russian language learning are digital tools created by universities and language institutes in Russia. These are:

- Pushkin State Institute of Russian Language "Образование на русском" Project
- Pushkin State Institute of Russian Language "Русский язык для наших детей" Rogojesi
- Pushkin State Institute of the Russian Language "Руски на каникулах" Rogozhi
- Online Courses of the Russian University of Friendship of Peoples.
- Openedu.ru Course Platform. Online education platform
- Moscow State University "Время говорить по-русски!" Project
- St Petersburg State University YeneX+15 Digital Textbook.

Besides this, there are also multimedia resources designed to increase the knowledge of both students and teachers in language learning and teaching, especially in the fields of history, culture and literature. These are the projects Мульти- Россия, Дороги России, Литературный экспресс and Полка.

It is important for those who teach Russian as a foreign language to make their materials fun, rich and interesting in order to prevent the lessons from being monotonous and to attract the attention of the students visually. For this purpose, Wordwall, Learning Apps, Lifeworksheets and Storyborad That can be recommended among the main digital tools that can be used especially in Russian language education.

Based on Russian language teaching and learning, the study shows that education can be further enriched by using digital tools. However, it is thought that the use of digital resources with the presented Russian lesson examples can be adapted to the specific needs and abilities of the students based on pedagogical principles in our country. It is also thought that this study may be useful in terms of being a suggestion for the digital tools created or to be created in the teaching of Turkish as a foreign language.